

**Przedmiotowy System Oceniania
z przyrody
w Szkole Podstawowej nr 3
z Oddziałami Integracyjnymi
i Oddziałami Sportowymi
w Zespole Szkół Samorządowych
im. 1 Pułku Ułanów Krechowieckich
w Augustowie**

**Program nauczania: *Program nauczania przyrody w szkole podstawowej
„Tajemnice przyrody”*
autorstwa J. Golanko (Wyd. Nowa Era)**

Opracował zespół w składzie:

Dorota Choroszeńska
Katarzyna Dzieniszewska
Agnieszka Górka
Katarzyna Wiszniewska

Najważniejszym założeniem Przedmiotowego Systemu Oceniania jest indywidualne podejście do każdego ucznia w procesie kształcenia.

I. CELE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA.

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspomaganie procesu nauczania i uczenia się.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Umożliwianie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy.

II. OBOWIĄZKI UCZNIA.

- Aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych.
- Prowadzić zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń.
- Posiadać i przynosić na zajęcia lekcyjne podręcznik oraz atlas.
- Systematycznie przygotowywać się do zajęć.

Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do zajęć i możliwości odpowiedzi. Jedynie w przypadku 5-dniowej i dłuższej absencji chorobowej ucznia nauczyciel ma obowiązek umożliwić uczniowi uzupełnienie wiadomości i umiejętności w ciągu tygodnia.

III. PRAWA UCZNIA.

- Każdy uczeń ma prawo do sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej oceny oraz jej uzasadnienia.
- Uczeń ma prawo być na bieżąco informowany o swoich ocenach.
- Każdy uczeń ma prawo zgłosić maksymalnie 3 razy w półroczu nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji w postaci oceny niedostatecznej.

Nieprzygotowanie obejmuje:

- a) brak gotowości do odpowiedzi ustnej
 - b) brak pracy domowej
 - c) brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, podręcznika, atlasu
- Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu w ciągu 2 tygodni od terminu oddania prac przez nauczyciela. Formę poprawy ustala nauczyciel. Poprawa odbywa się tylko jeden raz. Każda ocena z poprawy zostaje wpisana do dziennika lekcyjnego.
 - W przypadku 5-dniowej i dłuższej absencji chorobowej ucznia nauczyciel ma obowiązek umożliwić uczniowi uzupełnienie wiadomości i umiejętności w ciągu tygodnia i wstrzymać się od oceniania ucznia w tym okresie.

IV. OCENIE PODLEGAJĄ:

- wiadomości i umiejętności nabyte przez ucznia
- twórcza praca uczniów
- aktywność i zaangażowanie w proces uczenia się
- umiejętność współdziałania w grupie.

V. ZASADY OCENIANIA.

1. Uczeń oceniany jest w 6-stopniowej skali ocen, określonej w Rozporządzeniu MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r., z późniejszymi zmianami.
2. Ocenę za wiedzę i umiejętności uczeń otrzymuje zgodnie z opracowanymi wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny, przy indywidualnym traktowaniu każdego ucznia. Wymagania na poszczególne oceny stanowią załącznik do PSO.

3. Uczniowie posiadający opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno – pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania realizują wymagania edukacyjne dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i możliwości.
W przypadku takich uczniów ocenie będzie podlegała przede wszystkim zawartość merytoryczna i wkład pracy.

4. Nauczyciel ma obowiązek wystawienia każdemu uczniowi przynajmniej jednej oceny w miesiącu, jeżeli uczeń uczestniczył w co najmniej trzech godzinach zajęć dydaktycznych w tym okresie.

5. Ocenie podlegają:

a) **sprawdziany (S)** – przeprowadzane zgodnie z ustalonym harmonogramem, obejmujące 1 lub 2 omówione zgodnie z planem wynikowym działy, poprzedzone podaniem zakresu materiału i zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Uczniowie wspólnie z nauczycielem ustalają zakres materiału na sprawdzian.

Zadania w sprawdzianie są zróżnicowane i punktowane w zależności od stopnia trudności. Sprawdzian powinien być tak ułożony, aby ok. 60% punktów przypadało na zadania z poziomu podstawowego i ok. 40% punktów na zadania z poziomu ponadpodstawowego. Maksymalną ilość punktów przydziela się za bezbłędnie rozwiązane zadanie. W przypadku niepełnego rozwiązania lub błędów przydziela się za zadanie odpowiednio mniej punktów. W celu uzyskania ostatecznej oceny za sprawdzian zlicza się ogólną ilość zdobytych punktów i ocenia według następujących kryteriów:

96 – 100%	celujący (6)
85 – 95%	bardzo dobry (5)
70 – 84%	dobry (4)
50 – 69%	dostateczny (3)
35 – 49%	dopuszczający (2)
0 – 34%	niedostateczny (1)

Dopuszcza się stosowanie „+” i „-” w przypadku uzyskania maksymalnej lub minimalnej liczby punktów na daną ocenę (z wyjątkiem oceny celujący).

Nauczyciel ma 10 dni roboczych na sprawdzenie sprawdzianu i poinformowanie uczniów o ocenie. Sprawdziany pozostają do wglądu rodzicom tylko w szkole. Uczeń nie otrzymuje ich do domu.

Sprawdziany są obowiązkowe. Uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu w przypadku swojej nieobecności. W przypadku nie zaliczenia sprawdzianu w terminie ustalonym przez nauczyciela uczeń otrzymuje ocenę niedostateczny.

b) **kartkówki (K)** – sprawdzające opanowanie wiadomości bieżących z 3 ostatnich lekcji, trwające nie dłużej niż 15 min. Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania kartkówek.

Kartkówki ocenia się tak, jak sprawdziany, stosując następujące kryteria:

96 – 100%	celujący (6)
85 – 95%	bardzo dobry (5)
70 – 84%	dobry (4)
50 – 69%	dostateczny (3)
35 – 49%	dopuszczający (2)
0 – 34%	niedostateczny (1)

Uczeń, który korzysta z niedozwolonych pomocy podczas sprawdzianu lub kartkówek otrzymuje ocenę niedostateczny.

c) **odpowiedzi ustne (O)** – sprawdzające opanowanie wiadomości bieżących z 3 ostatnich lekcji. Każdy uczeń może być pytany na każdej lekcji.

d) **prace domowe (Pd)** – utrwalające lub przygotowujące do opracowania następnej lekcji, zróżnicowane pod względem trudności na podstawowe i ponadpodstawowe.
Każdy uczeń w semestrze ma przynajmniej raz sprawdzoną pracę domową w zeszycie przedmiotowym lub zeszycie ćwiczeń. W przypadku nieobecności ucznia na lekcji ma on obowiązek uzupełnienia brakującej pracy domowej.

e) **praca ucznia na lekcji (Pnl)**

Uczeń może otrzymać ocenę za aktywność na lekcji, pracę w grupie, samodzielne wykonanie ćwiczeń, prowadzenie notatek z lekcji.

W przypadku nieobecności ucznia na lekcji ma on obowiązek uzupełnienia brakującego tematu i notatki z lekcji oraz wykonania ćwiczeń.

Przy ustalaniu ocen z odpowiedzi ustnych, prac domowych oraz pracy na lekcji stosuje się kryteria analogiczne, jak przy sprawdzianach.

f) **prace długoterminowe (Pdt)** – obejmujące wymagania z zakresu ponadpodstawowego, przygotowywane w formie referatów, plakatów, posterów, zielników, hodowli itp.

g) **prace dodatkowe (D), takie jak:**

- **udział w konkursach przyrodniczych lub ekologicznych**
- **wzbogacanie pracowni w okazy, pomoce dydaktyczne**
- **samodzielne wykonywanie pomocy dydaktycznych** np. plansz przyrodniczych, schematów, modeli itp.

6. Nauczyciel jest zobowiązany do sprawdzenia prac pisemnych w ciągu 10 dni roboczych (nie później niż 10 dni roboczych przed klasyfikacją), poinformowania uczniów o ocenie oraz okazania prac uczniom, omówienia ich i ustalenia sposobu dokonania poprawy błędów.

7. Nauczyciel w czasie sprawdzania prac pisemnych uczniów ma obowiązek poprawiania błędów ortograficznych, interpunkcyjnych i językowych.

8. Śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne wystawiane są z ocen częściowych. Oceny te nie muszą być średnią arytmetyczną ocen częściowych.

9. Zasadniczy wpływ na ocenę śródroczną lub roczną mają oceny częściowe ze sprawdzianów, kartkówki i odpowiedzi ustnych.

10. W oddziałach integracyjnych śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, po zasięgnięciu opinii nauczyciela współorganizującego kształcenie integracyjne.

11. Ocena roczna jest oceną podsumowującą osiągnięcia edukacyjne w danym roku szkolnym.

12. Począwszy od czwartej klasy szkoły podstawowej co najmniej na 10 dni roboczych przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciele są zobowiązani poinformować ucznia, a wychowawcy przynajmniej jednego z rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych dla ucznia rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych. Nauczyciele poszczególnych przedmiotów mają obowiązek wpisać przewidywane oceny w dzienniku lekcyjnym długopisem w ostatniej kolumnie przed oceną roczną najpóźniej na 2 dni robocze przed zebraniem z rodzicami. O przewidywanych ocenach nauczyciel informuje ucznia na zajęciach edukacyjnych, zaś wychowawca informuje rodzica (prawnego opiekuna) na zebraniu z rodzicami.

VI. WARUNKI POPRAWIANIA OCEN.

1. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu w ciągu 2 tygodni od terminu oddania prac przez nauczyciela. Formę poprawy ustala nauczyciel. Poprawa odbywa się tylko jeden raz. Ocena z poprawy zostaje wpisana do dziennika lekcyjnego.
2. Uczeń, który otrzymał półroczną ocenę niedostateczną z zajęć edukacyjnych, powinien przystąpić do sprawdzianu poprawkowego w terminie ustalonym z nauczycielem. Nauczyciel ma obowiązek opracować zakres wymagań koniecznych (na ocenę dopuszczający) dla ucznia. Ze sprawdzianu poprawkowego uczeń może uzyskać maksymalnie ocenę dopuszczający.
W przypadku, gdy uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpi do sprawdzianu poprawkowego, otrzymuje ocenę niedostateczną. Ocena ze sprawdzianu poprawkowego jest wpisywana jako ocena częściowa na drugie półrocze i ma znaczący wpływ na ocenę roczną.
3. Uczeń nieklasyfikowany na półrocze z zajęć edukacyjnych powinien przystąpić do sprawdzianu klasyfikacyjnego w terminie ustalonym z nauczycielem. Nauczyciel ma obowiązek opracować zakres wymagań dla ucznia.
W przypadku, gdy uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpi do sprawdzianu klasyfikacyjnego, otrzymuje ocenę niedostateczną. Ocena ze sprawdzianu klasyfikacyjnego jest wpisywana jako ocena częściowa na drugie półrocze i ma znaczący wpływ na ocenę roczną.
4. Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z procedurą terminową ustaloną w statucie szkoły. Jeżeli uczeń chce uzyskać ocenę roczną wyższą, niż przewidywana, ma możliwość jej poprawy, zgodnie z podanymi warunkami:
 - 1) Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień i tylko w przypadku, gdy co najmniej połowa uzyskanych przez niego ocen częściowych jest równa ocenie, o którą się ubiega, lub od niej wyższa.
 - 2) Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:
 - a) usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach;
 - b) przystąpienie do wszystkich przeprowadzanych przez nauczyciela sprawdzianów;
 - c) uzyskanie ze wszystkich sprawdzianów ocen pozytywnych, również w trybie poprawy ocen niedostatecznych;
 - d) skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy.
 - 3) Uczeń ubiegający się o podwyższenie oceny zwraca się z pisemną prośbą w formie podania do nauczyciela przedmiotu, w ciągu 3 dni od zgodnego z zapisami statutu terminu poinformowania uczniów o przewidywanych ocenach rocznych.
 - 4) Nauczyciel informuje dyrekcję o ubieganiu się przez ucznia możliwości podwyższenia oceny.
 - 5) W przypadku spełnienia przez ucznia wszystkich warunków z punktu 2, nauczyciel przedmiotu wyraża zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
 - 6) W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w punkcie 2 prośba ucznia zostaje odrzucona, a nauczyciel odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia.
 - 7) Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej na 5 dni roboczych przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu sprawdzianu pisemnego.
 - 8) Sprawdzian, oceniony zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania, zostaje dołączony do dokumentacji nauczyciela.
 - 9) Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń lub ocenę wyższą.

- 10) Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny proponowanej, niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

VII. RODZAJE POMOCY I WSPARCIA DLA UCZNIÓW O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH.

a) *dysleksja:*

- kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów,
- wydłużenie czasu pracy dziecka podczas pisemnych form sprawdzania wiedzy,
- unikanie wyrywania do odpowiedzi,
- uwzględnianie jedynie wartości merytorycznej odpowiedzi pisemnych,
- dyskretne wspomaganie dziecka w czasie odpowiedzi ustnych, dawanie więcej czasu na przypomnienie odpowiedzi;

b) *niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim:*

- modyfikowanie planów wynikowych, dostosowanie treści oraz wymagań do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz do możliwości psychofizycznych ucznia,
- dostosowanie liczby zadań i poziomu trudności do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia,
- częste powtarzanie kluczowych wiadomości i utrwalanie podstawowych umiejętności,
- wydłużenie czasu pracy dziecka podczas pisemnych form sprawdzania wiedzy,
- stosowanie prostych poleceń, przewaga zadań zamkniętych, na dobieranie, prawda – fałsz, unikanie zadań otwartych wymagających dłuższej odpowiedzi,
- stosowanie metod i form pracy z uczniem opracowanych przez zespół ds. pomocy psychologicznej i zapisanych w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym;

c) *zespół Aspergera:*

- konsekwentne informowanie o przebiegu lekcji, o zamierzonych efektach pracy i ewentualnych zmianach,
- podkreślanie i akcentowanie zachowań aprobowanych społecznie,
- kontrolowanie tempa i rytmu pracy,
- zadawanie pytań zwrotnych sprawdzających zrozumienie poleceń,
- stosowanie dodatkowych objaśnień,
- wyznaczanie ról społecznych (pomocnik nauczyciela, sprawozdawca, koordynator pracy w grupie itp.),
- stosowanie metod i form pracy z uczniem opracowanych przez zespół ds. pomocy psychologicznej i zapisanych w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym;

d) *zagrożenie niedostosowaniem społecznym:*

- stosowanie wzmocnień pozytywnych, pochwał, zauważanie nawet drobnych osiągnięć oraz wysiłku włożonego w wykonanie zadania,
- przypominanie o zasadach właściwego zachowania,
- skupianie uwagi na jednej rzeczy, uwzględnianie krótkiego czasu skupienia,
- stosowanie metod i form pracy z uczniem opracowanych przez zespół ds. pomocy psychologicznej i zapisanych w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym.

VIII. SPOSOBY DOSTARCZANIA INFORMACJI O WYNIKACH NAUCZANIA.

1. Każda bieżąca ocena szkolna jest uzasadniana przez nauczyciela:
 - a) oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności są uzasadniane ustnie w obecności klasy, nauczyciel wskazuje dobrze opanowaną wiedzę lub umiejętności, następnie braki oraz zalecenia do poprawy;
 - b) oceny ze sprawdzianów uzasadniane są pisemnie, nauczyciel przekazuje uczniowi recenzję zawierającą umiejętności opanowane, wymagające utrwalenia oraz zalecenia do dalszej pracy; uczeń informację tą wkleja do zeszytu;
 - c) w przypadku wątpliwości uczeń i rodzic (opiekun prawny) mają prawo do dodatkowego uzasadnienia oceny, nauczyciel przekazuje ją bezpośrednio zainteresowanej osobie podczas konsultacji lub indywidualnych wcześniej umówionych spotkań.
2. Sprawdziany, przechowywane w szkole do 31 sierpnia danego roku szkolnego, są do wglądu dla rodziców (prawnych opiekunów).
3. Informacje o osiągnięciach uczniów przekazywane są rodzicom (prawnym opiekunom) na zebraniach i podczas konsultacji.
4. Na prośbę ucznia otrzymywane przez niego oceny mogą być wpisywane przez nauczyciela do zeszytu przedmiotowego.

.....
(data)

podpisy nauczycieli: 1.
2.
3.
4.